

Velkommen til folkemøte

132 kV ledning Såheim-Mår og riving av 132 kV Såheim-Årlifoss

Norges vassdrags- og
energidirektorat

Rjukan, Tinn kommune

4. September 2025

Agenda

Hva	Hvem
Innledning	NVE v/Jan Are Gildestad
NVEs behandling av søknaden	NVE v/Guttorm Edman Jørgensen
Orientering om prosjektet	Lede AS
Pause	
Spørsmål	

Lede AS

132 kV Såheim-Mår og riving 132 kV Såheim-Årlifoss

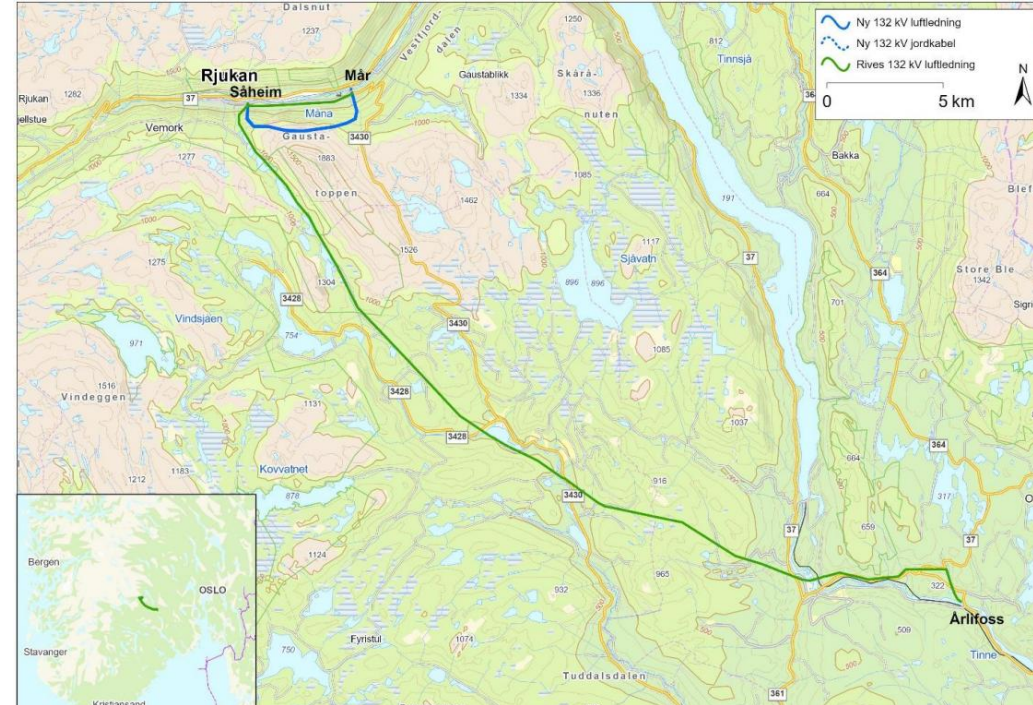
Søknad om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse

Tinn, Hjartdal og Notodden kommuner, Telemark fylke

Oppdragsnr.: 52109430 Dokumentnr.: 01 Versjon: J05 Dato: 2025-02-14

lede

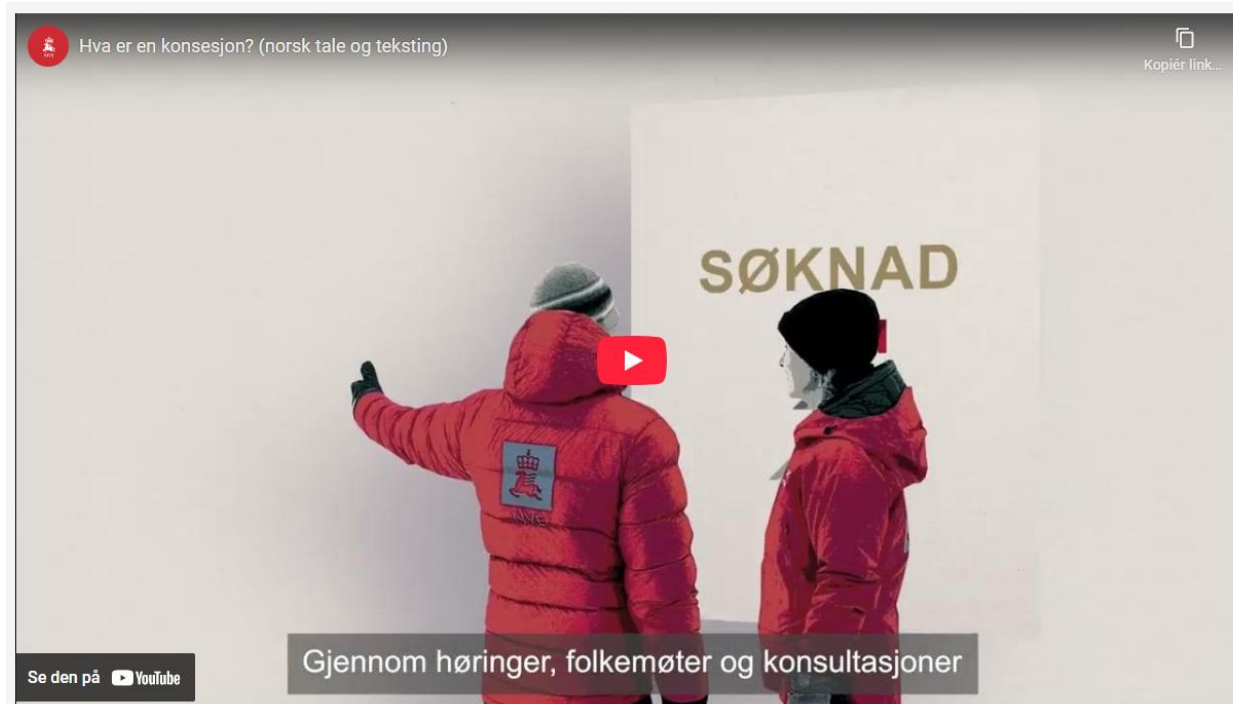
Hvem er NVE?

- Faglig forvaltningsorgan underlagt Energidepartementet
- Forvalter Norges vann- og energiresurser:
  - Behandler meldinger og søknader om energianlegg
  - Fører tilsyn med energianlegg
- Eier og driver selv ingen energianlegg
- Har ingen egeninteresse i utfallet av sakene

Hva er en konsesjon?

- Tillatelse til å bygge og drive energianlegg
- Vilkår for bygging og drift
- Fordelene må være større enn ulempene

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Lnett AS

Organisasjonsnummer: 980038408

Dato: 12.2.2025

Varighet: 31.12.2027

Referanse: NVE 201106323-127

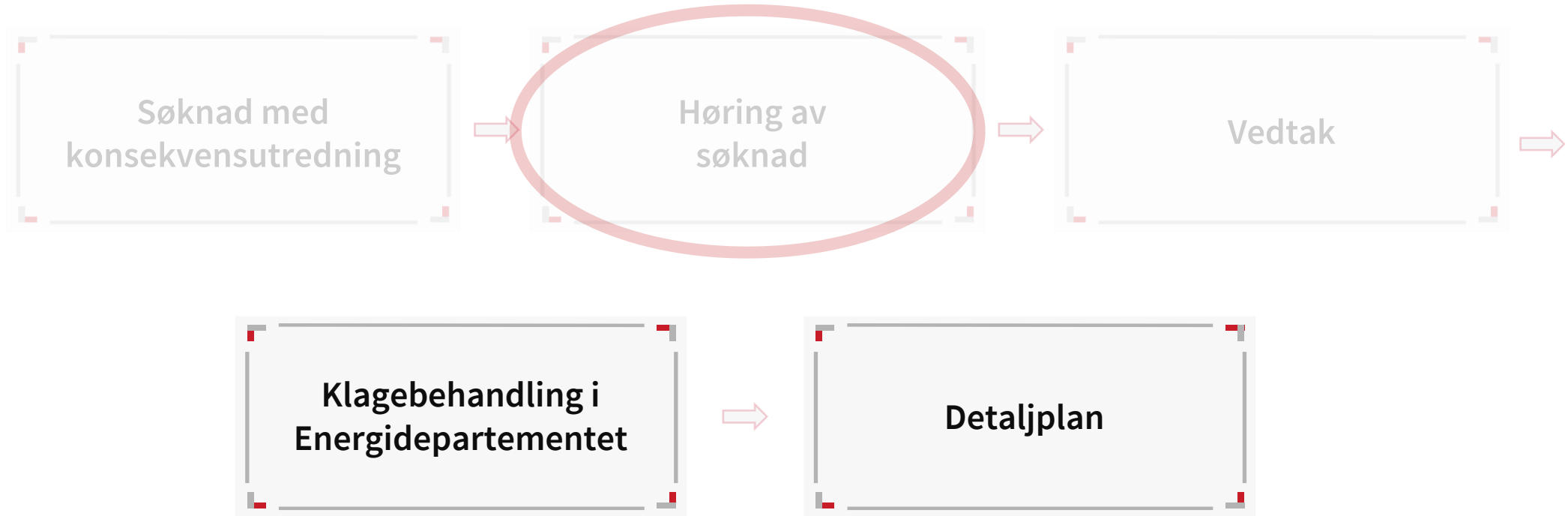
Kommune: Sandnes

Fylke: Rogaland

Saksbehandlingsprosess for Ledes søknad

Saksbehandlingsprosess for Lede sin søknad

Tema i NVEs behandling

Traseer

Behov

**Valg av
systemløsning**

Arealbruk

Naturmangfold

Naturfare

**Landskap og
visualisering**

**Kulturminner og
kulturmiljø**

Friluftsliv

Jordbruk

Skogbruk

Industri

Forurensning

**Økonomiske
forhold**

+++

Vilkår og hvordan redusere negative konsekvenser

- Detaljplan
- Sikre trygg ferdsel under anleggsperioden
- Istandsetting av terreng
- Bevaring av vegetasjon
- Utforming av stasjonsbygg
- Justeringer av veier og ledninger
- Tiltak for dyreliv

[NVEs digitale veiledere](#) > [Detaljplan for nettanlegg](#)

Detaljplan for nettanlegg

Publisert 08.02.23 | Sist endret 14.03.23

[Del denne siden](#) [Skriv ut](#)

Dette er NVEs veileder for utarbeidelse av detaljplan for nettanlegg, tidligere kalt miljø-, transport- og anleggsplan (MTA). Veilederen stiller krav til struktur og innhold i en detaljplan.

Velg tema

-
Praktisk informasjon
→
-
Detaljplan for nettanlegg
→
-
Sentrale uttrykk
→

Forholdet til grunneiere og rettighetshavere

- Lede har søkt om ekspropriasjon og tillatelse til forhåndstiltredelse
- NVE behandler søknad om konsesjon og søknad om ekspropriasjon samtidig
- Krav om at det forsøkes å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere

Ekspropriasjonsloven krever at inngrepet uten tvil må være mer til nytte enn til skade for samfunnet

Hva slags innspill ønsker NVE i forbindelse med høringen?

Mangler i Lede sine
konsekvensutredninger i
søknaden

Tema, lokale forhold etc.

Innspill til Lede sine
traseer

Forslag til andre
traseer eller justeringer

Alle innspill må sendes skriftlig innen høringsfristen 26. september 2025

Hvordan kan høringsinnspill sendes inn?

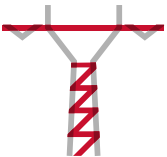
Via sakens nettside

E-post til nve@nve.no

Brev til NVE, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 Oslo

Saksnummer: 202403267

NVEs nettside for saken

- www.nve.no/19284/A
- Sakens dokumenter
- Skjema for høringsuttalelser
- Kart

132 kV Såheim-Mår og riving av 132 kV Såheim-Årlifoss

Tiltakshaver LEDE AS	Saksbehandler konsesjon Guttorm Edman Jørgensen gejo@nve.no
Sakstype(r) Nett	Konsesjon
Saksnummer 202403267	Høringsbrev 3 MB
Status Høring	Konsesjonssøknad 132 kV Såheim - Mår 3 MB
Dato 01.07.2025	Oversiktskart 2 MB
Fylke Telemark	Kart miljøvurderinger 2 MB
Kommune Tinn	Tegninger og visualiseringer 4 MB
	Forenklet enlinjeskjema 199 KB
	Skredfarevurdering for eksisterende mastetrasé 8 MB
	Skredfarevurdering for foreslått mastetrasé 133 MB
	Skredfarevurdering syd for Mår 4 MB
	Konsekvensutredning friluftsliv 9 MB
	Konsekvensutredning kulturminner 1 MB
	Konsekvensutredning landskap 11 MB
	Konsekvensutredning naturmiljø 7 MB
	Konsekvensutredning villrein 7 MB

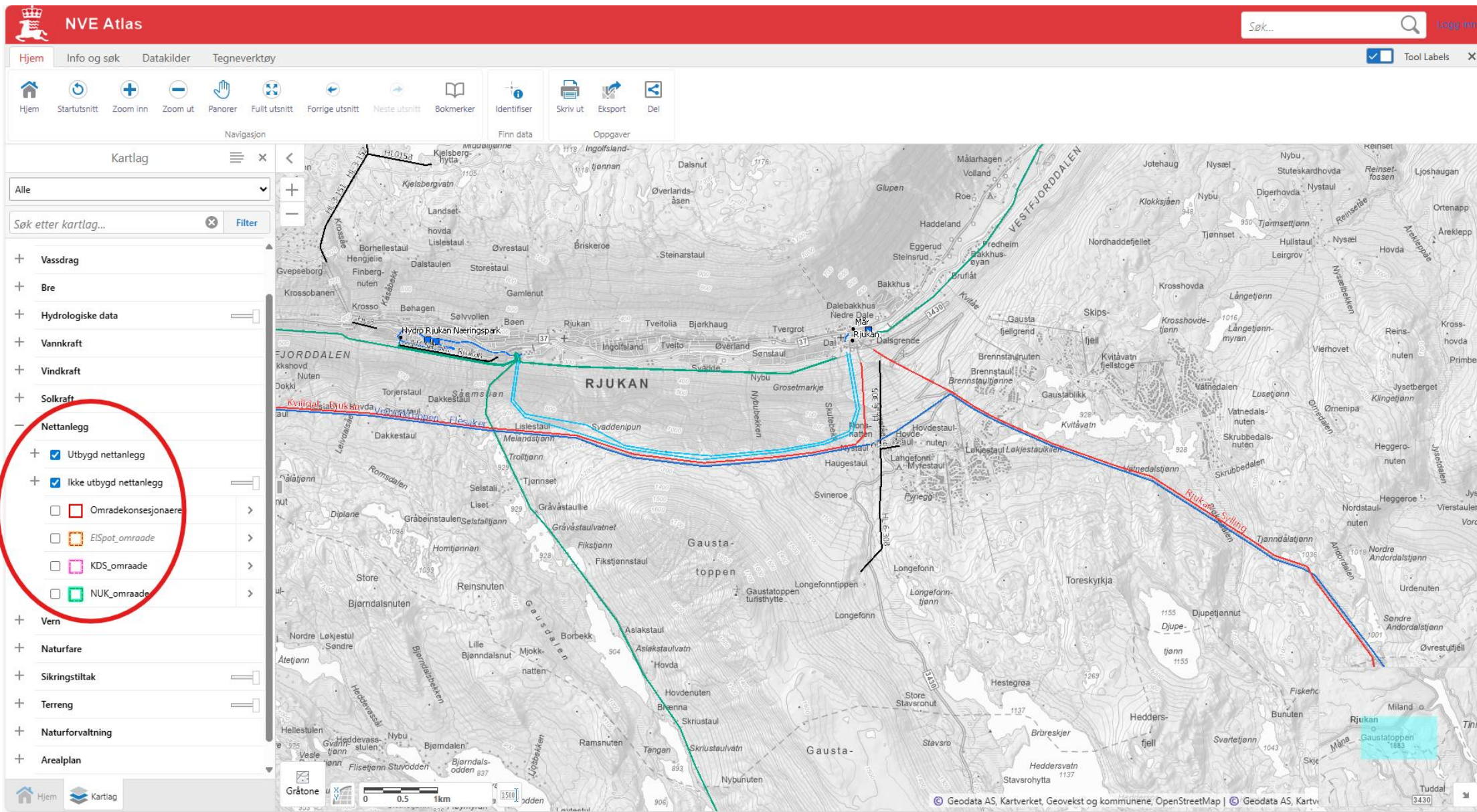
Send høringsuttalelse Høringsfrist: 26.09.2025

Vi foretrekker at du bruker det elektroniske skjemaet, ved å trykke på knappen «send høringsuttalelse».

Det er også mulig å sende uttalelsen per epost, til nve@nve.no.

Merk emnefeltet med «Høringsuttalelse», og oppgi navn og eventuelt organisasjonsnummer innledningsvis. Du kan også sende inn uttalelse per brevpost.

Traseene kan studeres i NVE Atlas

NVE Atlas

Hjem Info og søk Datakilder Tegneverktoy

Hjem Startutsnitt Zoom inn Zoom ut Panorer Fullt utsnitt Forrige utsnitt Neste utsnitt Bokmerker Identifiser Skriv ut Eksport Del

Navigation Finn data Oppgaver

Kartlag

Alle

Søk etter kartlag... Filter

- Vassdrag
- Bre
- Hydrologiske data
- Vannkraft
- Vindkraft
- Solkraft
- Nettanlegg**
  - Utbygd nettanlegg
  - Ikke utbygd nettanlegg
  - Områdekonsesjonære
  - EISpot_omraade
  - KDS_omraade
  - NUK_omraade
- Vern
- Naturfare
- Sikringstiltak
- Terreng
- Naturforvaltning
- Arealplan

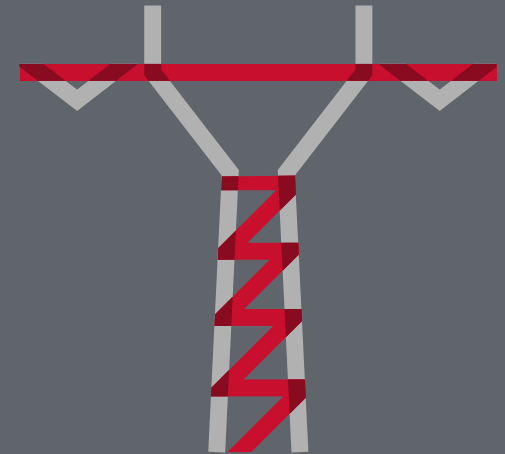
Gråtone

0 0.5 1km

Geodata AS, Kartverket, Geovekst og kommuner; OpenStreetMap | Geodata AS, Kartv

Spørsmål om NVEs saksbehandling?

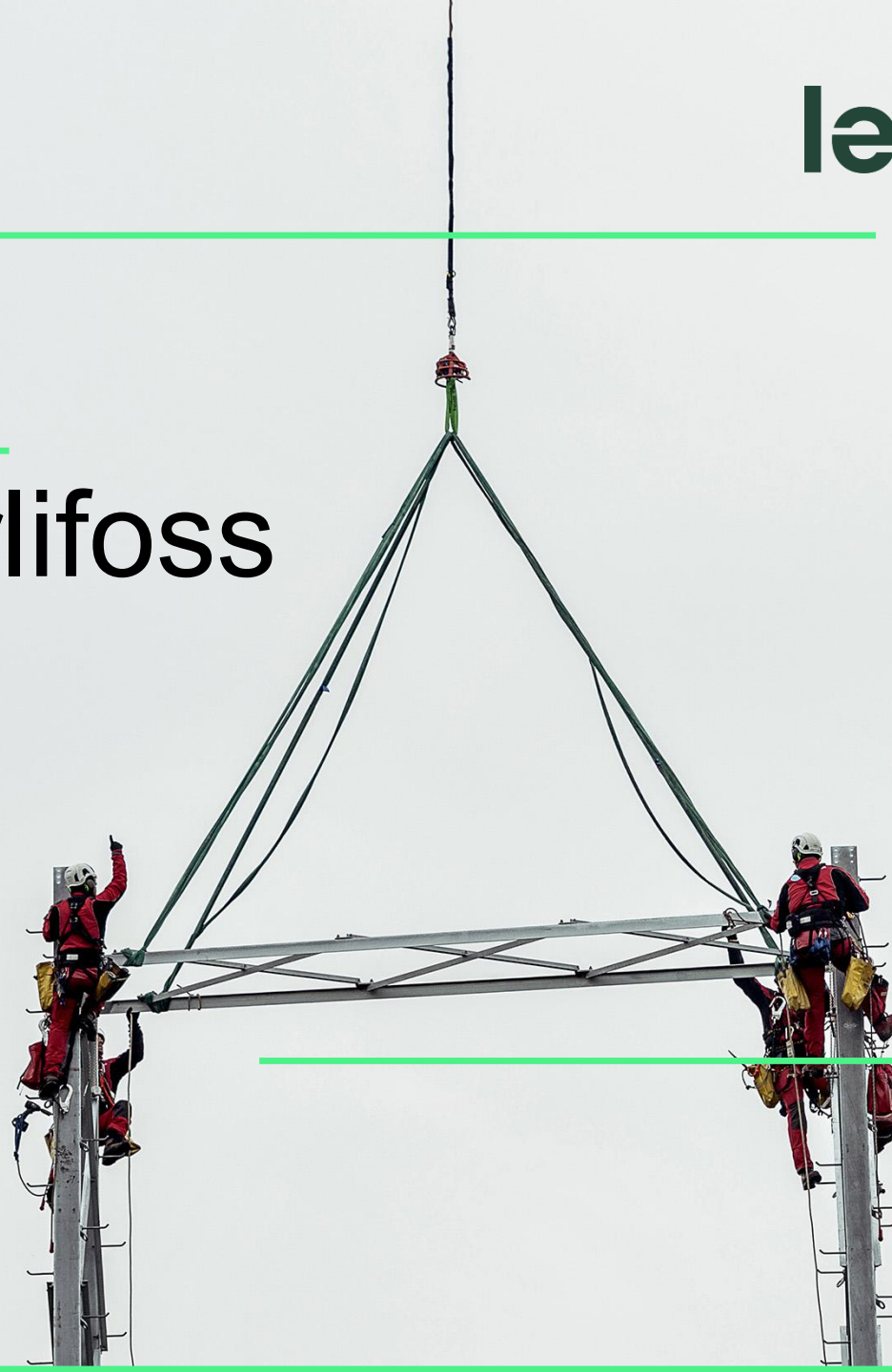
- Guttorm Edman Jørgensen
- E-post: gejo@nve.no
- Tlf.: 22 95 98 03 (går via bildetolk)

**Benytt muligheten og send oss
høringsinnspill!**

Nye Såheim - Mår Sanering Såheim - Årlifoss

04.09.2025

Spørsmål

- Ønskelig at alle spørsmål kommer etter presentasjonen

Lede AS – hvem er det?

- Lede er blant Norges største nettselskap, og distribuerer strøm til over 218.000 nettkunder i Vestfold og Telemark.
- I tillegg eier og drifter selskapet rundt 90 prosent av alt regionalnett i Vestfold og Telemark.
- Lede prosjekterer, bygger, vedlikeholder og drifter luftledninger, kabelnett og tilhørende installasjoner på lavspent -og høyspentnivå fra 230/400V og opp til og med 132 kV.
- I Rjukan er det Stannum som er områdekonsesjonær.

Sanering av Såheim - Årlifoss

- Bakgrunn

- Dårlig tilstand på Såheim-Årlifoss
- Ledningen er fra 1942, det er benyttet tremaster og betongmaster som er forbi forventet teknisk levetid.

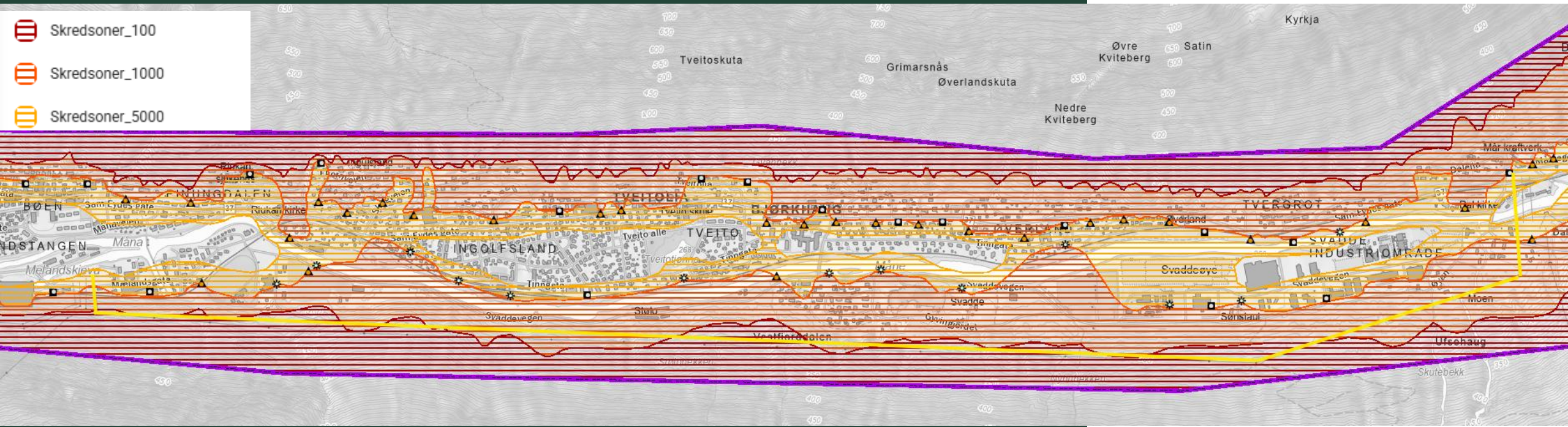
Alternativer for Såheim - Årlifoss

- Nullalternativet:
  - Rehabiliterer strekningen
    - Bytte 88 tremaster med nye tremaster
    - Utføre tilstandskontroll og evt rehabiliterer 165 betongmaster
    - Alle faseliner og jordline for hele strekningen må byttes (4 x 42 km), samt isolatorer
- Alternativ 1
  - Bygge ny ledning hele veien fra Såheim til Årlifoss
- Alternativ 2
  - Etablere ny redundant forbindelse mellom Såheim og Mår

Eksisterende Såheim - Mår

- Begrenset teknisk restlevetid
- Høy HMS-risiko forbundet med drift og vedlikehold i bratt terreng med stor rasfare
- Trasé frarådes av ingeniørgeologer

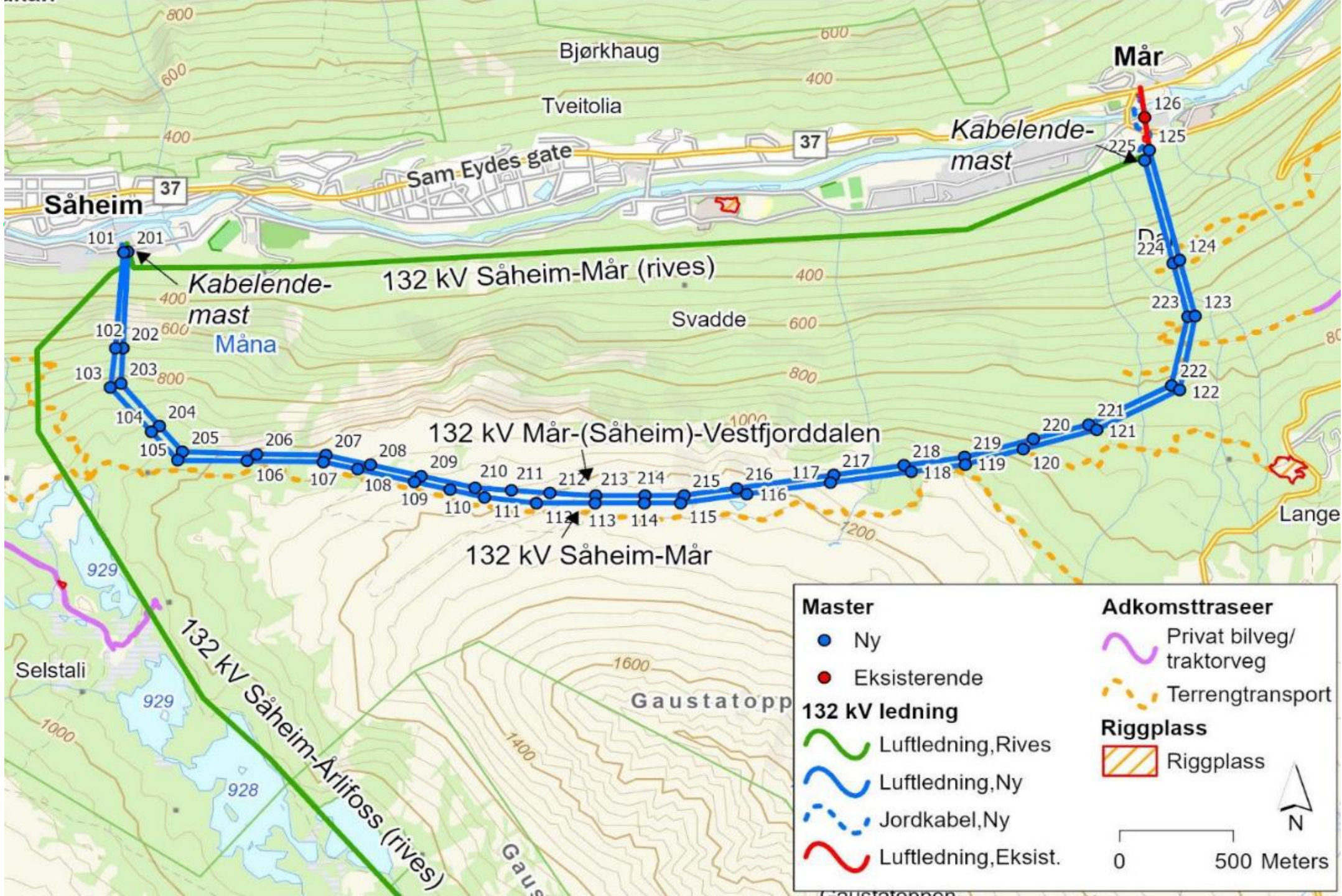

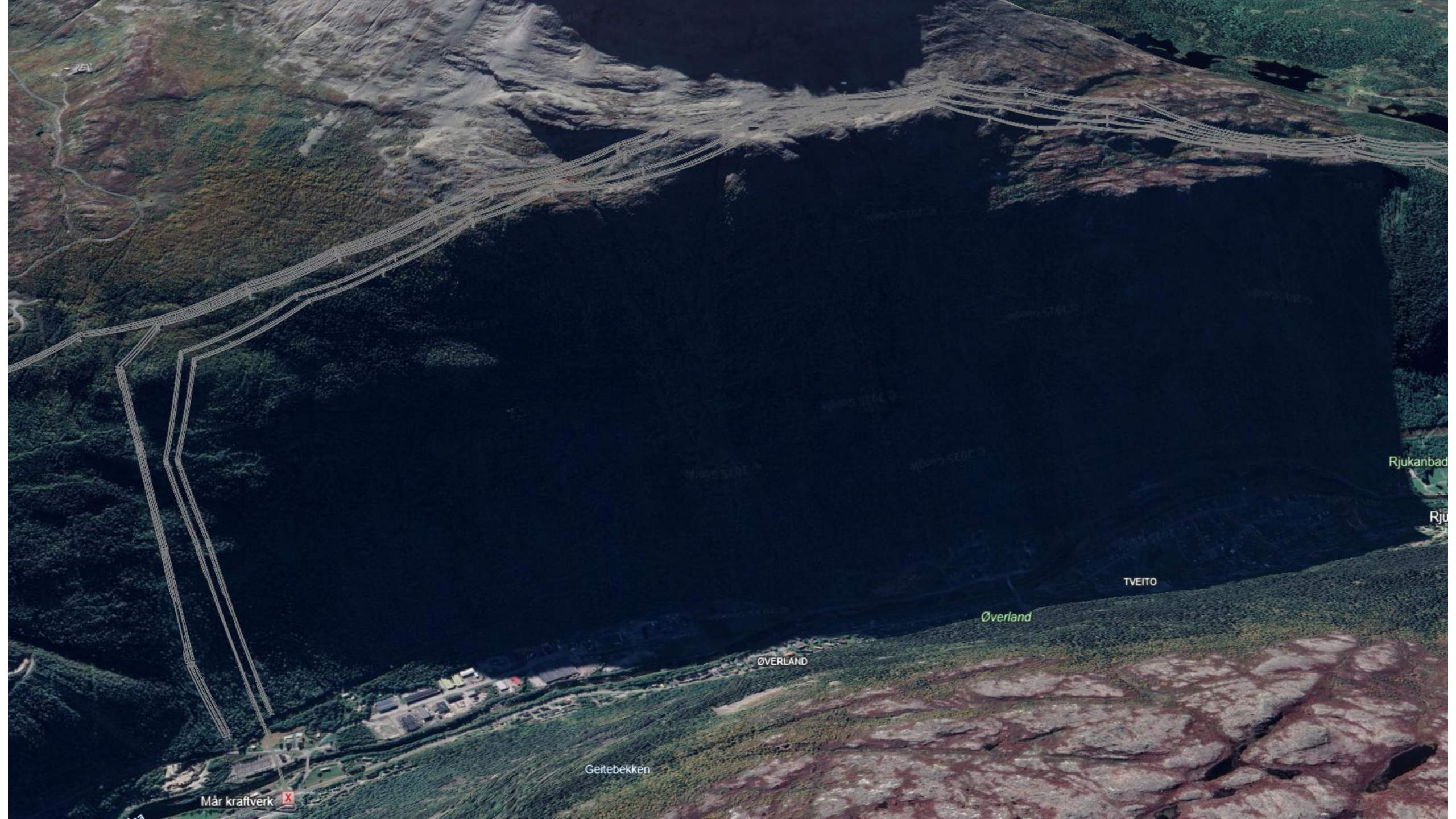
Lede legger med dette frem søknad om anleggskonsesjon for:

(ref sammendrag i konsesjonssøknaden)

- Ny 132 kV ledning Såheim-Mår
- Ny 132 kV Mår-Vestfjorddalen, på strekningen mellom Mår og Såheim
- Utvidelse av et kabelfelt vest for eksisterende koblingsstasjon ved Mår kraftverk
- Riving av eksisterende 132 kV Såheim-Mår
- Riving av eksisterende 132 kV Såheim-Årlifoss

- Det planlegges for to nye 132 kV luftledninger mellom Såheim og Mår kraftverk. Hver av ledningene vil være ca. 7 km lange. Den ene av luftledningene vil ende i en kabelendemast ved Såheim. Denne ledningen vil fortsette som jordkabel til planlagt Vestfjorddalen transformatorstasjon. Strekningen med jordkabel mellom Såheim og Vestfjorddalen er omsøkt i konsesjonssøknad Vestfjorddalen transformatorstasjon med nettilknytning (NVE ref. 202319858).
- Det planlegges å utvide koblingsstasjonen til Mår kraftverk med et felt til innføring av en av de nye 132 kV ledningene. Dette innebærer at det bygges et kabelfelt vest for eksisterende stasjon.

Mår kraftverk

Geitebekken

ØVERLAND

TVEITO

Øverland

Rjukanbad

Rj

Omfang – Omsøkt tiltak

- 2 stk nye ledninger fra Såheim – Mår
- Utvidelse av Mår koblingsstasjon
- Jordkabel fra Mår til kabelendemast i Svineroiveien
- Sammenkobling av kabel fra Vestfjorddalen til ledning mot Mår utenfor Såheim

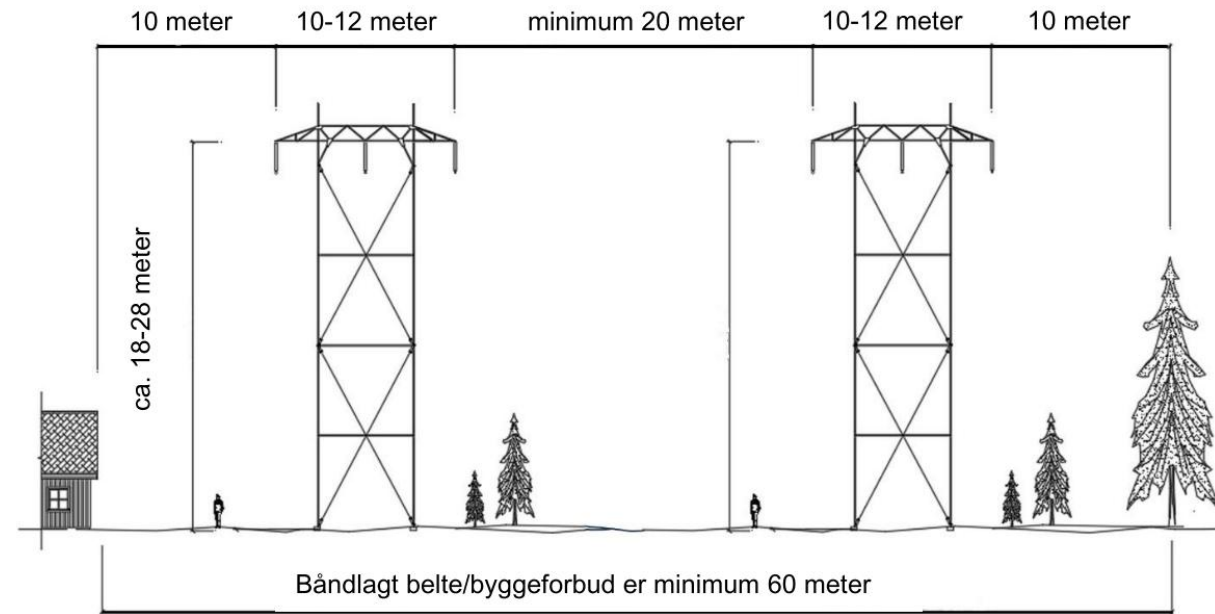

Begrunnelse

- Alternativet dekker etter Ledes vurdering de behovene Såheim–Årlifoss representerer i dag og er det samfunnsmessig mest rasjonelle alternativet.
- Flere interessenter ønsker at Såheim–Årlifoss skal reinvesteres for å opprettholde eksisterende funksjonalitet og driftsmuligheter, men verken reinvestering av Såheim–Årlifoss eller andre alternativer fremstår samfunnsmessig rasjonelt.

Mastetyper

Forkastet alternativ 132kV jordkabel

- Høy kostnad
- Utfordring ved kryssing av Måna med ytterligere ett kabelsett
- Utfordrende trase oppover Svadde og videre vestover

Flymerking

- Små justeringer i detaljprosjekteringen gjør at vi unngår kravet for flymerking, dette gjør at tiltaket blir mindre synlig i fjellsiden.
- Eksempler på flymerking
  - «Ballonger» på ledningene
  - Reflektorer på mastene, eller;
  - Røde og hvite master

Foto: Lede AS /

Gaustaløypa

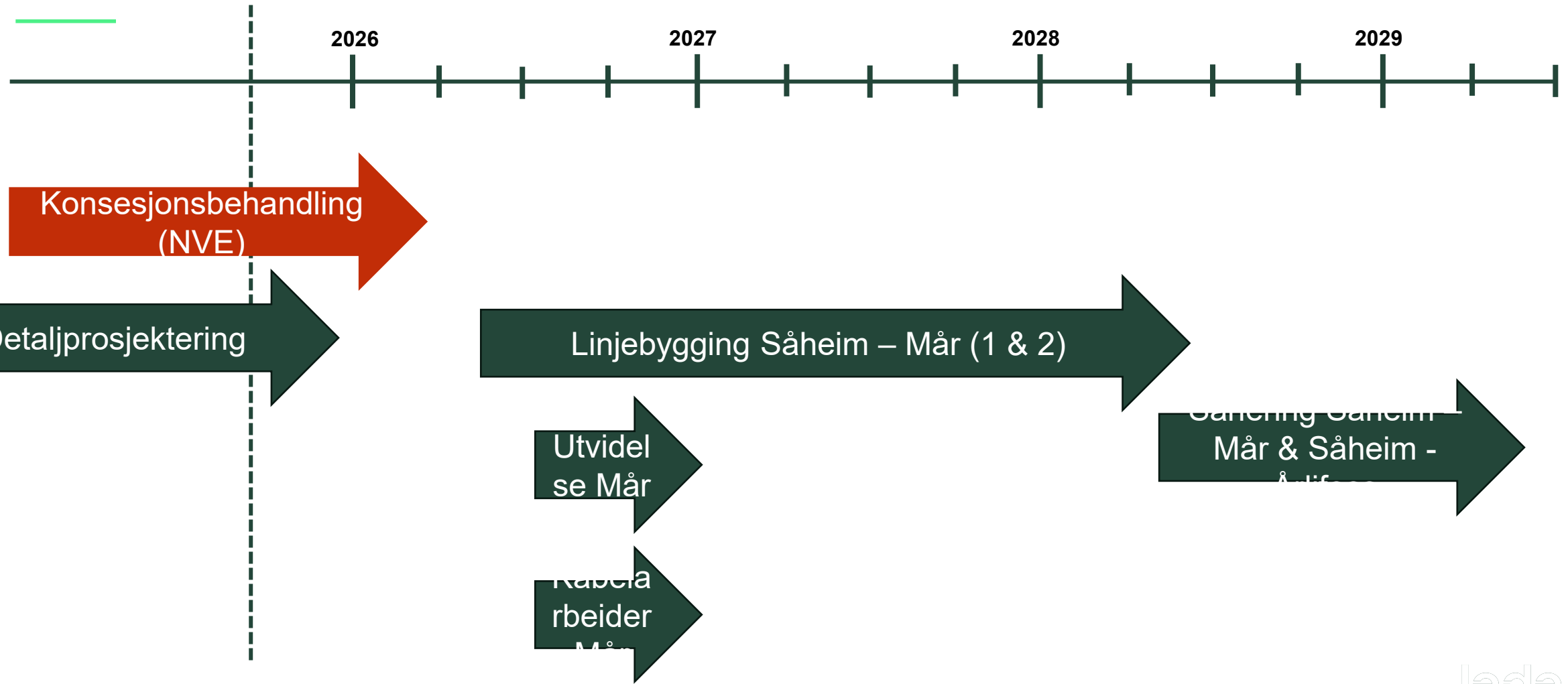

- Innspill kommet inn vedrørende Gaustaløypa
- Er dessverre ingen alternative traser, slik Lede vurderer det

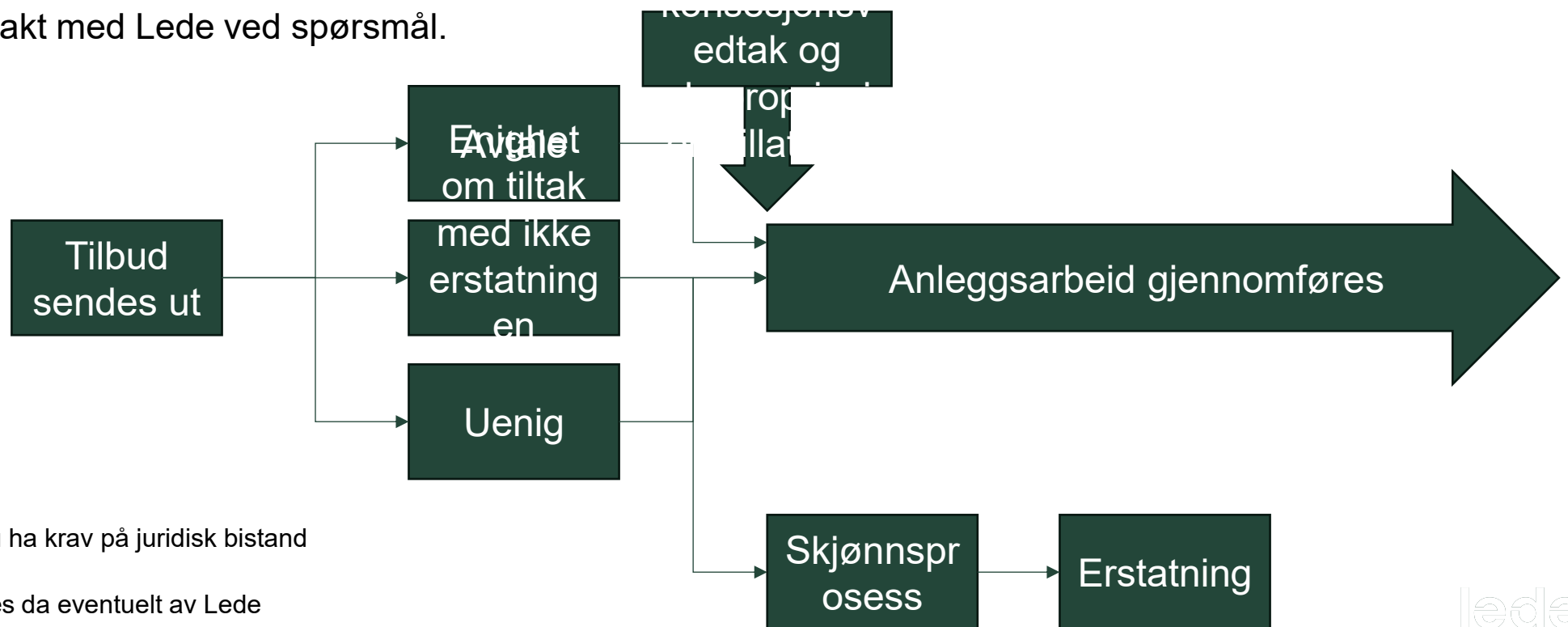
Tidsplan

4. September 2025

Grunneiere

- Alle grunneiere som er berørt av nye master/ledninger skal ha blitt kontaktet tidligere.
- Lede v/Norconsult vil ta kontakt med alle berørte grunneiere i løpet av de neste 6 månedene.
- Alle kan ta kontakt med Lede ved spørsmål.

- Som grunneier kan du ha krav på juridisk bistand
- Juridisk bistand dekkes da eventuelt av Lede

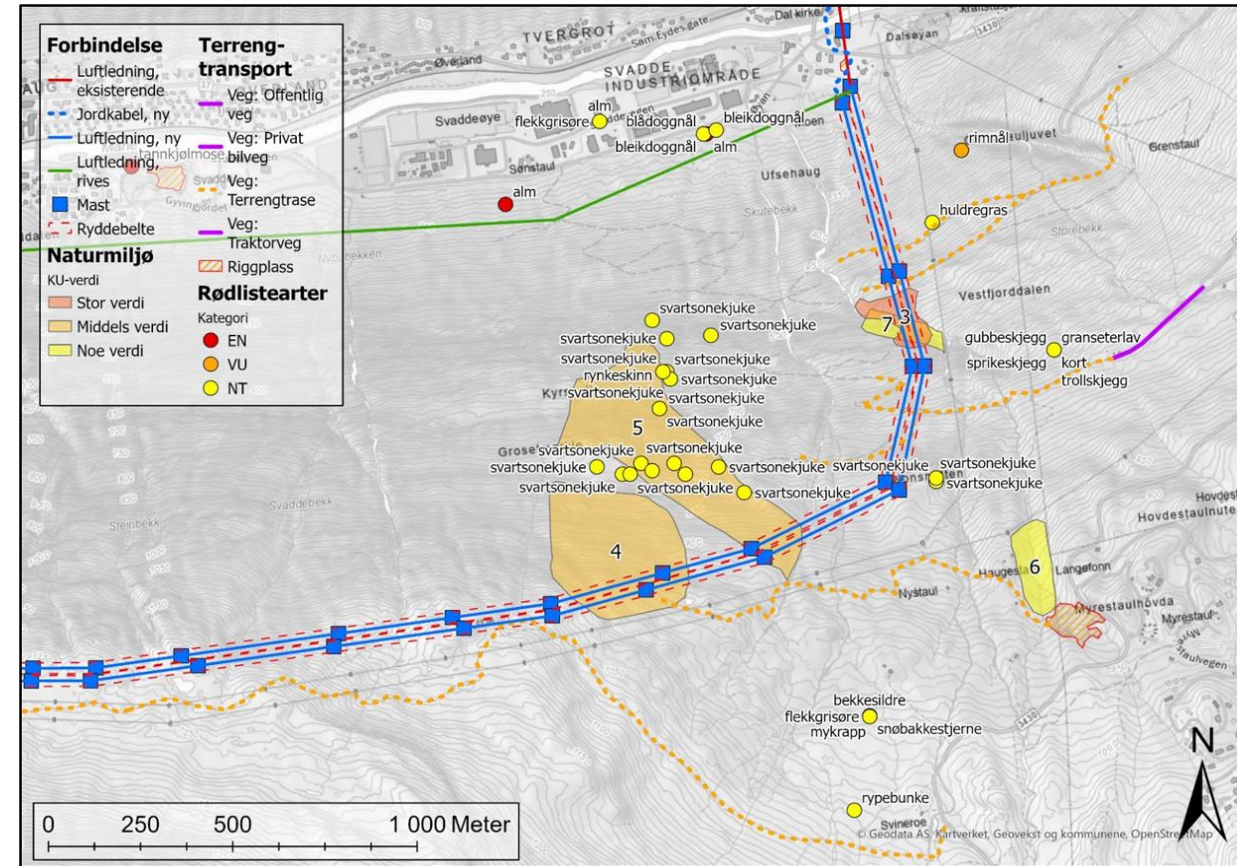
Konsekvensutredninger

- En konsekvensutredning iht. kravene i [forskrift om konsekvensutredninger](#) er en særskilt vurdering og beskrivelse av de miljø- og samfunnsmessige virkningene som vil komme av et tiltak.
  - Hensikten med konsekvensutredningen er å vurdere og beskrive virkningene som tiltaket vil få for miljø og samfunn. Konsekvensutredningen skal sikre at disse virkningene tas hensyn til ved planlegging av tiltaket, og når det tas stilling til om, og ev. på hvilke vilkår tiltaket skal gjennomføres.
  - Utarbeidet etter metodikk i veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø (KU-veileder for klima og miljø (M-1941).
- Naturmiljø
  - Villrein
  - Landskap
  - Kultur og kulturmiljø
  - Friluftsliv

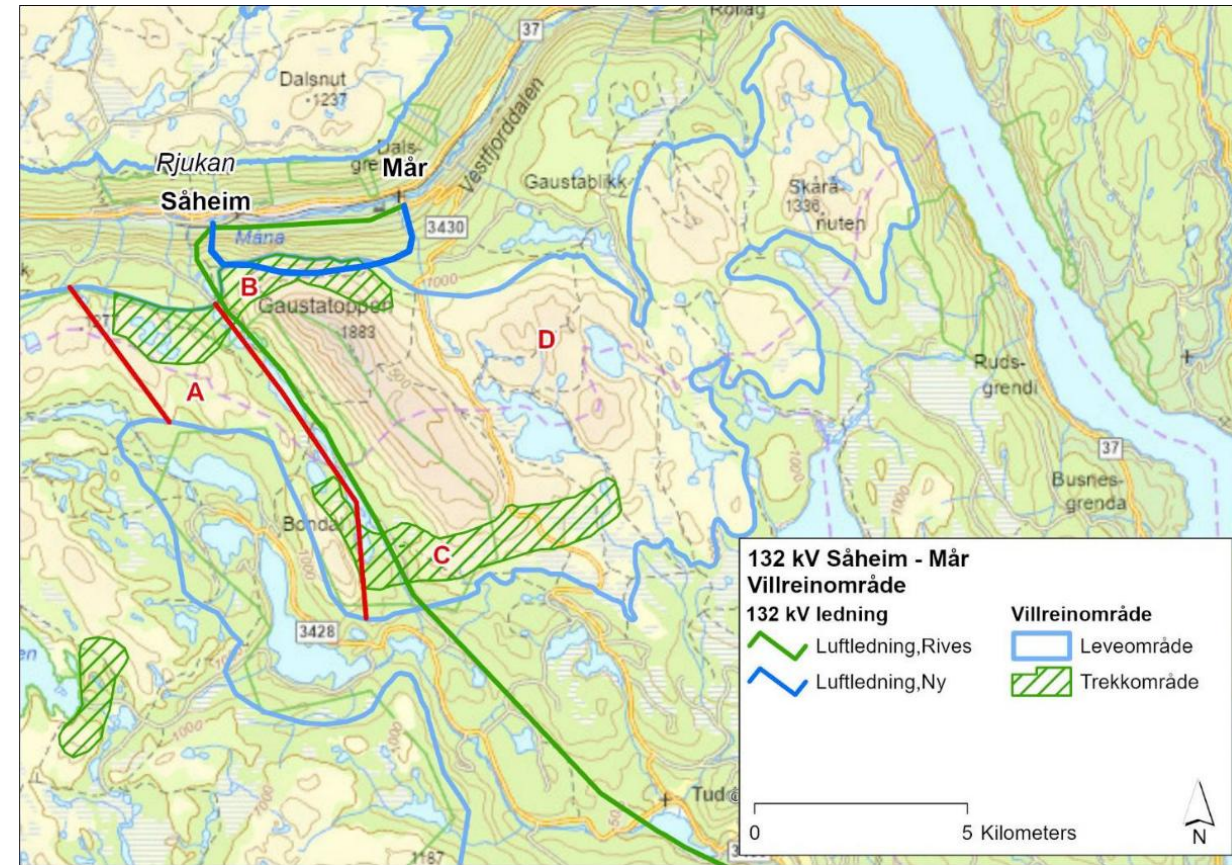
Naturmangfold

- Det er vurdert konsekvenser for naturtyper og vegetasjon, arter og økologiske funksjonsområder, fugl og vilt, fremmede arter.
- Middels til noe negativ konsekvens for fagtema naturmiljø.
- Avbøtende tiltak
  - Der topografien gjør det mulig bør man unngå å rydde skogen.
  - Hogst av ryddebeltet bør legges utenom hekketiden for fugl, i perioden april-juli.

Villrein

- De forskjellige delområdene har blitt vurdert til henholdsvis middels negativ konsekvens (delområde A) og Noe negativ konsekvens (delområde B, C og D).
- Dersom man unngår å legge anleggsarbeidet i den sårbare perioden av året, vil det være en overvekt av delområder med noe negativ konsekvens og samlet konsekvensgrad for Brattefjell-Vindeggen villreinområde settes til noe negativ konsekvens.
- Avbøtende tiltak
  - Det viktigste avbøtende tiltaket vil være å legge anleggsperioden utenfor tidsrommet november-februar som er perioden delområde A er oppgitt som kjerneområde, ved observasjon av rein i området.

Landskap

- Samlet vurdering av bygging av nye ledninger og riving av eksisterende 132 kV-ledning Såheim – Mår gir ubetydelig konsekvens i nesten alle delområder, og derved også samlet. Til dette kommer også at kraftledninger i Rjukanområdet må anses som en integrert del av den industrielle arven fra den vannkraftbaserte utviklingen av dette industrisamfunnet.
- Riving av 132 kV-ledningen Såheim – Årlifoss vurderes å gi positivt konsekvens for landskapet.
- Avbøtende tiltak
  - Bruk av komposittisulatorer gir refleks lite fra isolatorene.
  - Vurdere om det kan etableres en strategi for vedlikehold av ryddegatene i skog der man unngår å snaue ryddegatene helt ned til bakkenivå, og aksepterer et begrenset krattoppslag.

Kulturminner og kulturmiljø

- Det er vurdert at tiltaket samlet sett har en ubetydelig virkning på fagtema kulturmiljø. Riving av ledninger sees på som positivt og vil forbedre situasjonen for flere mindre kulturmiljøer og kulturlandskapet generelt.
- Påvirkning på verdensarven er vurdert som ubetydelig. Kraftoverføring er en del av verdensarven og det er en rekke overføringsledninger i området. Tiltaket skaper ikke barriervirkninger eller hindrer sammenhenger.
- I anleggsfase må det tas særlig hensyn til Rjukanbanen og Tinnosbanen (riving av Såheim – Årlifoss). Det har vært avklaringer med Vestfold og Telemark fylkeskommune underveis og det vil søkes om dispensasjon fra kulturminneloven.
- Avbøtende tiltak
  - Entreprenør som skal være godt kjent med kulturminneverdiene for å unngå utilsiktet skade. Dette gjelder særlig kryssing av Rjukanbanen.
  - Det må søkes om dispensasjon fra kulturminneloven for kryssing av Rjukanbanen som må være godkjent før anleggsperiode. Føringer fra kulturminnemyndighet må følges.
  - Det avklares om det er behov for dispensasjon fra kulturminneloven for riving av Såheim-Årlifoss som i dag krysser Tinnosbanen med luftledning

Friluftsliv

- Ny 132 kV-ledning vil på store deler av traséen gå parallelt med eksisterende ledninger. Påvirkningen er primært knyttet til visuelle virkninger av master og ryddegater.
- Riving av Såheim-Årlifoss ledningen vurderes å gi noen positive virkninger for friluftsliv i det berørte området.
- Samlet sett vurderes tiltaket vil påføre «ubetydelig konsekvens» for friluftslivet i influensområdet. Tiltaket vurderes ikke å medføre vesentlige endringer for friluftslivet.
- Avbøtende tiltak
  - Vurdere om det kan etableres en strategi for vedlikehold av ryddegatene i skog der man unngår å snaue ryddegatene helt ned til bakkenivå, og aksepterer et begrenset krattoppslag.
  - Delområdene 4 (Selstali) og 5 (Vestfjorddalens sørside) må det tas hensyn i anleggsfasen med god kommunikasjon og informasjon til friluftsbukere om hvordan området kan/eventuelt ikke kan benyttes i anleggsfasen for å unngå farlige situasjoner.

Kontaktinformasjon

**For spørsmål knyttet til Såheim-Mår,
samt sanering Såheim – Årlifoss og Såheim – Mår**

Jon Halvor Thorsberg,

Tlf. 415 15 057

jonhalvor.thorsberg@lede.no

For spørsmål knyttet til Grunnerverv

Norconsult v/Sivert Hennum

Tlf. 995 30 105

sivert.hennum@norconsult.com

Spørsmål?

- Tid for spørsmål

The background of the image is a night sky filled with numerous stars, creating a starry field effect. Below the sky, a cityscape is visible, with various lights and structures illuminated against the dark landscape. The overall scene is a combination of natural starlight and artificial city lights.

lede

lede.no